

Alexander Bachnár

(1919 – 2019)

vypočujte
podcast

prečítajte
príbeh

Faktografické úlohy:

1. Rodina Alexandra Bachnára bola, podľa slov pamätníka, predurčená na ľavicové smerovanie. V jeho príbehu sa spomína viacero súvislostí členov rodiny s ľavicovým hnutím, sám inklinoval ku komunizmu.

Tvoja úloha:

- A. Vysvetli pojem „ľavicové hnutie Hašomer Hacair“ a popíš vzťah pamätníka a členov jeho rodiny k tomuto hnutiu.
- B. Existuje toto hnutie aj v súčasnosti? Ak áno, aký je jeho význam?

Zdroj: Wikipedia.org

- C. Vysvetli pojem „hachšara“ a objasni, v akej súvislosti sa spomína v príbehu pamätníka.

2. Alexander Bachnár bol ako člen komunistckej strany verný ideám socializmu, ktorým veril až idealisticky. Socialistický režim sa však k nemu zachoval podobne, ako ľudácky režim počas Slovenského štátu.

Tvoja úloha:

- A. Napíš, prečo boli počas socializmu prenasledovaní aj samotní členovia KSČ.
- B. Ktoré udalosti a procesy ukázali aj mnohým komunistom pravú tvár totality v 50. rokoch?
- C. Ako súvisela príslušnosť k židovskej komunite s obžalovaním v procesoch so Slánskym a ďalšími?

Politický proces s Rudolfom Slánským. Zdroj: Upn.gov.sk

3. V príbehu Alexandra Bachnára si si určite prečítal aj nasledovnú stať: „Do roku 1938 žili Židia s ostatnými obyvateľmi Topoľčan bez konfliktov. Starostom mesta bol vždy člen HSLŠ, ale jeho zástupca bol vo viacerých prípadoch Žid. Starosta ako člen HSLŠ dokonca na židovské sviatky navštevoval synagógu.“ Výstižne opisuje spolunažívanie Židov a obyvateľov ostatných národností a vierovyznaní počas 1. ČSR aj v iných slovenských mestách.

Tvoja úloha:

- A. Čo bolo tou „prvou fackou“, ktorou začal v Topoľčanoch a v našej krajine holokaust? Popíš aj konkrétne medzinárodné súvislosti a politický vývoj u nás v 30. rokoch.
- B. Osud Židov z Topoľčian bol v mnohom podobný osudu Židov v ostatných slovenských mestách. Zisti, či v obci alebo meste, kde žiješ, žila židovská komunita, a ak áno, aký bol jej osud počas holokaustu. Zistenia spracuj do referátu alebo prezentácie.

Topoľčianski pohlavári ľudáckej strany a Hlinkovej gardy.
Foto: Archív autorov dokumentu Miluj blížneho svojho.
[Zdroj: www.Dennikn.sk](http://www.Dennikn.sk)

Topoľčany po vzniku ČSR. [Zdroj: Mytopolcany.sme.sk](http://Mytopolcany.sme.sk)

Úlohy vzťahujúce sa k príbehu:

1. Po prečítaní príbehu a vypočutí podcastu je ti určite jasné, že p. Bachnár mal od detstva blízky vzťah k vzdelávaniu.

Tvoja úloha:

Zamysli sa a napíš, ktoré momenty z jeho života boli podľa teba kľúčové a ovplyvnili jeho lásku k učeniu a neskôr k vzdelávaniu.

Alexander Bachnár. [Zdroj: Bratislava.dnes24.sk](http://Bratislava.dnes24.sk)

2. „Poviem vám, pracovať v Pravde bolo vtedy veľmi nebezpečné,“ spomína na svoje novinárske časy v 50. rokoch pán Bachnár. Prešiel si mnohými profesiami, od učiteľskej, cez novinársku až po manuálnu prácu. Režimy, v ktorých žil, mu neumožnili robiť to, čo ho najviac naplňalo.

Tvoja úloha:

- A. Po prečítaní príbehu alebo vypočutí klipu „Komunistická tvár antisemitizmu“ TU, prípadne podcastu, skús odpovedať na otázku, prečo bolo v 50. rokoch nebezpečné pracovať v denníku Pravda.
- B. Prirad' k jednotlivým rokom udalosti zo života Alexandra Bachnára:

- a) 1969
- b) 1948
- c) 1953 – 1969

Titulka denníka Pravda z obdobia socializmu. Zdroj: Pravda.sk

3. Napriek tomu, že Alexandrovi Bachnárovi vyvraždili takmer celú rodinu, nikdy nepomyslel na emigráciu. „Po oslobodení som žil v predstave, že nadchádza doba mieru, porozumenia a spravodlivosti. Že nijaké rasové a národnostné predsudky nebudú určovať osud ľudí.“

Tvoja úloha:

- A. Splnila sa predstava pána Bachnára o novej spoločnosti? Pátraj v jeho príbehu a odpovedz.
- B. Napíš pánovi Bachnárovi fiktívny list, ktorý mu už nemôže byť doručený. V liste opíš, ako vidíš časť jeho života po oslobodení a naplnenie, resp. nenaplnenie jeho predstáv.

Portrét pána Bachnára. Zdroj: Umeniepomaha.sk

Projektové úlohy:

1. Dcéra Alexandra Bachnára, Alexandra Tóthová, rod.Bachnárová, patrí do tzv. druhej generácie preživších holokaustu.

Tvoja úloha:

- A. Vysvetli pojem „druhá generácia preživších holokaustu“.
- B. Zamysli sa nad tým, ako prežívajú príslušníci druhej generácie preživších svoj život a ako môže byť ovplyvnený osudom ich rodičov.
- C. Príbeh pani Alexandry Tóthovej, rod.Bachnárovej, je tiež zdokumentovaný v databáze Pamäť národa TU

- D. Prečítaj si jej príbeh a odpovedz na otázky:
- Ako pozitívne a negatívne ovplyvnilo jej život, že je príslušníčkou tzv. druhej generácie preživších holokaustu?
 - Vnímaš prítomnosť antisemitizmu aj v súčasnosti v našej spoločnosti? Uveď argumenty, prečo si to myslíš. Diskutuj so spolužiakmi.
- E. Akými aktivitami môžeme prispieť k prevencii antisemitizmu? Inšpiruj sa aj príbehom pani Tóthovej.

Alexandra Tóthová – Bachnárová s otcom. Zdroj: www.pametnaroda.cz

2. Príbeh pamätníka Alexandra Bachnára je jedným z tisícov príbehov ľudí, ktorí zažili a žiaľ aj v súčasnosti zažívajú nenávisť zo strany okolia. „Nenávisť skončí len vtedy, keď ľudia zistia, že tí druhí zistia, že sú im podobní.“

Tvoja úloha:

- Zamysli sa nad vyššie uvedeným výrokom a skús v diskusii so spolužiakmi hľadať odpovede na otázku: Čo je príčinou nenávisťi človeka k človeku?
 - Vyjadri sa k tejto téme formou článku do školského časopisu prípadne plagátom na školskú nástenku.
3. „Dnešným mladým by som povedal, že oni si dnes svojím hlasovaním vo voľbách budujú to, čo budú osobne prežívať o desať, dvadsať rokov.“ Alexander Bachnár si ako človek, ktorý zažil totalitu, demokraciu a slobodu vážil.

Tvoja úloha:

- Využívaš svoju možnosť hlasovať vo voľbách?
- Ak si sa už volieb zúčastnil/a, popíš, ako si sa na hlasovanie pripravil/a, a aký bol tvoj pocit po prvých voľbách.
- Ak si sa ešte volieb nezúčastnil/a, zaujímaš sa napriek tomu o voľby? Zdôvodni.

Ilustratívny obrázok. Zdroj: Studentskycasopis.sk